

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
 ΑΘΗΝΩΝ ΕΞΑΜ. ΦΡ. 3 ΕΤ. 6
 ΕΠΑΡΧΙΩΝ » » 4 » 8
 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ » » 5 » 10
 ΕΤΟΣ Α'
 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ
 ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΛΕΠΤΑ 70
 ΕΝ ΑΛΛΟΔΑΠΗΙ . . » 95
 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
 ΟΔΟΣ ΠΕΤΡΑΚΗ
 πλησίον της Μητροπόλεως
 'Αριθ. 26
 ΤΕΥΧΟΣ 10
 ΕΚΔΟΤΗΣ
 ΝΙΚ. Γ. ΙΓΓΛΕΣΗΣ
 ΑΘΗΝΑΙΣ, 1883

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΕΝΕΦ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΡΩΣΟΣ

'Αποθανών τῇ 5 Σεπτεμβρίου ἐν Bougival

'Ιδ. σελ. 154)

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΓΩ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΙ

Σ. τ. Δ. Εὐχαρίστως συνοδεύομεν τὴν εἰκόνα τοῦ Βικτωροῦ Οὐγγῶ, τοῦ μεγίστου τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος ποιητοῦ, ἥτις ἀλλως τε εἶνε ἔργον βραβευθὲν νεαροῦ Ἑλλήνου μαθητοῦ τοῦ ἡμετέρου Πολυτεχνείου, διὰ τοῦ κατωτέρω ἀποσπάσματος ἐκ τῆς προσεχῶς ἐκδοθησομένης ἐμμέτρου μεταφράσεως τοῦ δράματος τοῦ Οὐγγῶ 'Ο Βασιλεὺς Διασκεδάζει, τὸ ὁποῖον προθύμως παρεχώρησεν εἰς τὴν διευθύνσιν τοῦ Ἀττικοῦ Μουσείου ὁ φίλος μεταφραστὴς κ. Εὐγένιος Γ. Ζαλοκώστας.

Ἡ σκηνή, ἣν δημοσιεύομεν, ἐλήφθη ἐκ τῆς πέμπτης πράξεως, παριστᾷ δὲ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Τριβουλέτος ἐπιχαίρει καὶ ἐκδικεῖται, φρονῶν ὅτι τὸ ἐν τῷ σάκκῳ πτώμα, τὸ ὁποῖον τύπτει καὶ λοιδορεῖ, εἶνε τοῦ Βασιλέως τῆς Γαλλίας Φραγκίσκου Α' ὃν τινα πιστεύει δολοφονηθέντα παρὰ τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον πρὸς τοῦτο ἐμίσησεν, ἵνα ἐκδικηθῆ τὴν κόρην του Λευκῆν, ἐξαπατηθεῖσαν παρὰ τοῦ Βασιλέως. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Λευκὴ, καίτοι ἀποκαλύψασα τὴν πλάνην τῆς, ἐτέθη αὐτῇ ὑπὸ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ δολοφόνου, ὅστις ἔπειτα παρέδωκε τὸν νεκρὸν τῆς εἰς τὸν δυστυχῆ Τριβουλέτον ἀντὶ τοῦ πτώματος τοῦ Βασιλέως.

Ἐν εἴδει προλόγου εἰς τὴν κατωτέρω δημοσιευομένην μεταφράσιν ἐνομίσαμεν πρόσφορον νὰ προτάξωμεν ἐπιστολὴν τοῦ φίλου ἡμῶν κ. Τιμολεῶτος Ε. Ἡλιοπούλου ἀποσταλεῖσαν ἐκ Γενεύης πρὸς φίλον του καὶ περὶ τοῦ μεγάλου ποιητοῦ πραγματευομένην.

Φίλτατέ μου,

Εἶδον τὸν Βικτωρα Οὐγγῶ. Εἶδον τὴν οσηπτὴν ἐκείνην κεφαλὴν ἥτις περικλείει πνεῦμα τοσοῦτον ἀκατάσχετον, ἰδιόρρυθμον, ὑπεράνθρωπον, πνεῦμα ἀνελθὸν εἰς τὰ ὕψιστα καὶ καταδὴν μέχρι τῶν ἐσχάτων τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἀθλιότητων, εἰσδύσαν εἰς τὰ ἔγκρατα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ τὰς λεπτοτάτας αὐτῆς ἵνας διαγόν. Εἶδον τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ αἰῶνος. Κύπτει ἡδὴ ὑπὸ τὸ βαθὺ γήρας τὴν κεφαλὴν, οἱ πόδες του ἀδυνατοῦσι νὰ τὸν στηρίξωσιν, ἔχει λευκὴν τὴν κόμην καὶ τὸν πύγωνα, τὸ βλέμμα του δὲν ἔχει πλέον ἀστραπήν, καὶ ἡ φωνὴ του ἐξέρχεται ἀσθενῆς καὶ ὑπόκωφος ὡσεὶ ἐκ τάφου ἐξερχομένη. Ἀλλ' ἔχει δύο μικροὺς ἀγγέλους οἵτινες τὸν στηρίζουσι, τὸν θερμαίνουσι, τὸν ἐγγονόν του καὶ τὴν μικρὰν ἐγγονὴν του. Λευχεύωμεν, ἔχουσα ἀνειμένην τὴν χρυσοῦν κόμην τῆς ἡ δωδεκαετίας παιδίσκη δὲν ἀφίνει τὸ πλευρὸν τοῦ πάππου τῆς, τὸν στηρίζει ὑπὸ τὸν βραχίονα ὅταν βαδίζει, τῷ ὁμιλεῖ εἰς τὸ οὖς, ὁμιλεῖ τὴν χιόνα τῆς κόμης του, καὶ φαίνεται ὡσεὶ ζητοῦσα νὰ τῷ μεταδώσῃ ἐκ τῆς νεαρᾶς ζωῆς τῆς. Ὁ ἐγγονός του, δεκατετραετῆς τὴν ἡλικίαν, ἴσταται παρὰ τὸ ἕτερον πλευρὸν τοῦ ἐνδόξου πάππου του, ἔχει μέλανας, βαθεῖς ὀφθαλμούς, καὶ φαίνεται ὑπερήφανος διότι λέγεται Οὐγγῶ.

Ὁ μέγας ποιητὴς καταλιπὼν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τοὺς Παρισίους, ἦλθε νὰ ἀναπνεύσῃ τὸν ζωογόνον ἀέρα τῶν Ἀλπεων, νὰ ἐπανιθῆ τὰς μεγαλοπρεπεῖς εἰκόνας τῆς ἐν Ἑλβετίᾳ φύσεως, ἀριστουργήματα ἅτινα καλλιτέχνης ἀγνωστος ἐδημιούργησεν. Εἰς μίαν γωνίαν, τὴν θελκτικώ-

τέραν ἴσως, τῆς λίμνης τοῦ Λεμάν, ἐπὶ χλοεροῦ λοφίσκου κεῖται τὸ μέγα ξενοδοχεῖον τοῦ Βύρωνος ὅπερ ξενίζει τὸν Βικτωρα Οὐγγῶ. Ἀπὸ τοῦ ἐξώστου του τὸ βλέμμα ἐγκομποῦται ὄλην τὴν εὐρεῖαν ἑκτασίαν τῆς λίμνης, ἥτις ἀπλοῦται κυανόχρους καὶ γαλιηναία, ἑκατέρωθεν δ' ἐκτείνονται μακρὰι σειραὶ τῶν Ἀλπεων, παριστῶσαι διαφόρους σχηματισμούς, ἔχουσαι κεκαλυμμένας ὑπὸ χλόης τὰς πλευράς καὶ βυθίζουσαι εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς ἀγερῶχους αὐτῶν κορυφὰς ἅς αἰωνία ἡ χιὼν καλύπτει. Τὸ τερπνὸν τοῦτο ἐνδιαίτημα εὐρίσκεται μεταξὺ τῶν χωρίων Ville-neuve καὶ Montreux ἅτινα ἀνήκουσιν εἰς τὸ καντόνιον τοῦ Valais. Τὸ Montreux οὐκ εἶναι ἐκ πλειοτέρων χωρίων ἐσπαρμένων ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ βουνοῦ· νομίζεις ὅτι χεῖρ ἀριστοτέχνου ἐθεσεν ἐκεῖ τοὺς ὠραίους ἐκείνους οἰκίσκους τεθαμμένους ἐν τῷ μεσῷ τῶν δένδρων, καὶ ὡσεὶ ἐκ χάρτου πεπλασμένους. Ἐν ἐκ τῶν χωρίων τούτων, τὸ Clarens, εἶνε ὀνομαστὸν διότι ἐνθους τὸ περιέγραψεν ὁ Ῥουσσὸ ἐν τῇ νεᾷ Ἑλοΐζῃ του· καὶ σοὶ δεικνύουσι ἀκόμη τὸ δάσος ὅπου ἐπλανήθη, ὅπου ἐρρέμβασεν ἡ ῥωμαντικὴ ἐκείνη ἡρώς του. Ἐν τοιαύτῃ τοποθεσίᾳ, ἐν τῷ μεσῷ τοιοῦτων ποιητικῶν ἀναμνήσεων ἦλθε νὰ διατρίψῃ ἐπὶ τινα χρόνον ὁ ἐνδοξος γέρων.

Οἱ ἐν Γενεύῃ διαμένοντες Γάλλοι μαθόντες τὴν ἀφῆξιν του συνηθροίσθησαν ἅπαντες ἵνα ὁμοθυμαδὸν τὸν ἐπισκεφθῶσι καὶ τῷ προσφέρωσι δείγματα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὃν τοῖς ἐμπνέει. Μετ' αὐτῶν συναναμίχθησαν καὶ ἔξνοι πολλοὶ ἐν οἷς δὲν ὤκνησα νὰ συγκαταλεχθῶ καὶ ἐγώ. Ἐπεβιδάσθημεν λοιπὸν τὴν πρῶϊαν τῆς χθὲς εἰς ἐν ἐκ τῶν εὐρύτερων ἀτμοπλοίων τῆς λίμνης, ἅτινα, ὡς κύκνοι, διασχίζουσι τὰ ἕρημα νερά τῆς. Ὁ διάπλους μας ἦτο μαγικός, καθόσον εἶδομεν τὰ πλεῖστα τῶν περὶ τὴν λίμνην χωρίων ἅτινα ἀμιλλῶνται ἐν καλλοναῖς πρὸς ἀλλήλα. Μουσικὸς θίασος, καλῶς κατηρτισμένος, ἐκήλει τὰς ἀκοάς μας, ζωηρὰ δὲ καὶ ἐνθους ὁμήγυρις μετέδιδε φαιδρότητα καὶ εἰς τὸν μᾶλλον σκεπτικὸν καὶ μελαγχολοῦντα. Τὰ παιδία ἐσκίρτων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, αἱ γυναῖκες ἐφλυάρουν ἀδιακόπως, οἱ ἄνδρες ἐθαύμαζον τὰς πέριξ τοποθεσίας, καὶ οἱ νέοι ἀντήλασσον μετὰ τῶν νεανίδων κλοπιμαῖα βλέμματα καὶ μειδιάματα. Τέσσαρες ὦραι μᾶς ἐφάνησαν ὡς μία στιγμή. Πόσον ταχέως παρέρχονται τῆς χαρᾶς αἱ ὦραι!

Ἀπεβιδάσθημεν εἰς Villeneuve καὶ διεσπάρημεν ἅπαντες ἵνα προγευματίσωμεν. Μετὰ μίαν ὥραν ἤχος σάλπιγγος μᾶς συνεκάλεσεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἵνα βαδίσωμεν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκδρομῆς μας. Προηγεῖτο ἡ Γαλλικὴ σημαία, εἶπετο ὁ μουσικὸς θίασος, καὶ ἤρχετο κατόπιν ἅπαν τὸ πλῆθος. Ἐφθάσαμεν τῆς μουσικῆς παιανίζουσης τὴν Μασσαλιώτιδα, καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ φανῇ ἐπὶ τοῦ ἐξώστου ἡ λευκὴ τοῦ μεγάλου γέροντος κεφαλὴ, ἐν τῷ μεσῷ τῶν δύο τρυφερῶν ἀγγέλων του· ἅμα τῇ ἐμφάνει

του, ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος, ἀντήχησεν ἡ κραυγὴ Vive Victor Hugo!.. Τότε εἶδον δάκρυ νὰ κυλλῆ ἐπὶ τῆς παρειᾶς του καὶ ἀνῆγειρε τὴν χεῖρα τρέμουσαν ἵνα τὸ σπογγίσῃ. Ἐφαίνετο λίαν συγκεκνημένος βλέπων τὴν λατρεῖαν ἣν καὶ ἐπὶ τοῦ ξένου ἐδάφους οἱ συμπολιταὶ του τρέφουσι δι' αὐτόν. Ὅτε αἱ φωναὶ τοῦ πλήθους κατέπαυσαν ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ ἡ φωνὴ του δὲν ἐφθανε μέχρι ἡμῶν, ἀν καὶ ἐφαίνετο προσπαθῶν νὰ τονίσῃ τοὺς λόγους του· δὲν ἤκουσα εἰμὴ ὀλίγας λέξεις, ποῦ καὶ που, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ συλλάβω τὴν ἐννοίαν τῶν λόγων του, ἀλλ' ὅτε ἐν τέλει, ἀνυψῶν πάσῃ δυνάμει τὴν φωνήν, ἐφώνησε Vive la Republique! δὲν ἤξεύρω καὶ ἐγὼ τί ἠσθάνθη, καὶ ὁ πῖλος μου δὲν εὐρέθη πλέον εἰς τὴν θέσιν του, ἀλλ' ἀνυψωμένος ἐν τῇ χειρὶ μου καὶ ὡσεὶ ζητῶν νὰ πτερυγίσῃ πρὸς τὰ ὕψηλά. Ὁ Οὐγγῶ δὲν εἶνε μόνον ὁ μέγας τοῦ αἰῶνος ποιητῆς ἀλλὰ καὶ μέγας τῆς Γαλλίας πολιτῆς. Ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰργάσθη, ἐπάλασεν, ἐδιώχθη, τρέφων πάντοτε διακαῆ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα καὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐξακολουθῶν τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ἀγῶνα. Δύο καὶ μόναι λέξεις ἐξερχόμεναι τῶν χιλιῶν του πολλᾶκι ἀνεζωπύρωσαν τὸ φρόνημα χιλιάδων συμπολιτῶν του, καὶ ἐνέπνευσαν νέον θάρρος εἰς τοὺς ἐργαζομένους ὑπὲρ τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἐδραιώσεως τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Οὕτω καὶ ὁ ἐνθουσιασμός τῆς Γαλλικῆς ἐκείνης ὁμηγύρευε ὑπῆρξεν ἀκράτητος καὶ ζητωκραυγαὶ παρατεταμέναι ἐπηκολούθησαν τοὺς λόγους του.

Εἶνε ἀξία τῶν ὄντι θαυμασμοῦ τοιαύτη λατρεία πρὸς τὴν μεγαλοφυΐαν. Δὲν ἐπευφήμει τὸ ἐνθουσιῶδες ἐκεῖνο πλῆθος μέγαν καὶ ἰσχυρὸν πολιτικόν, οὐδ' ἐνδοξον στρατηγόν, ἀλλ' ἀπλοῦν τοῦ πνεύματος ἐργάτην ὅστις ἐπὶ ἐξήκοντα καὶ πλέον ἔτη δὲν ἐκουράσθη δημιουργῶν κόσμους ἰδεῶν, δὲν κατεβλήθη προασπίζων διὰ τῆς γραφίδος του τὴν δημοκρατίαν.

Οὕτω εὐαρέστως καὶ ἐν τοιαύταις συγκινήσει διηλθον τὴν χθὲς ἡμέραν, ἅς δὲν ἐκρατήθη νὰ μὴ σοὶ μεταδώσω. Σός.

Τιμολεῶν Ε. Ἡλιοπούλου
Γενεύη 8/20 Αὐγούστου 1883.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Τριβουλέτος μόνος, βλέπων πάντοτε τὸν σάκκον.
Εἶνε ἐδῶ! — Νεκρός! Καὶ ὅμως ἤθελα
Νὰ τὸν ἰδῶ!

(ψηλαφῶν τὸν σάκκον)

Ἐβραῖος εἶν' αὐτός. — Ναι, τὸν αἰσθάνομαι
'Υπὸ τὸν σάκκον τοῦτον. — Διὰ τοῦ ὑφάσματος
'Ἴδου οἱ πτεριστοὶ τῆς ἐξέρχονται.
Εἶνε αὐτός!

(στρεφόμενος καὶ πατῶν ἐπὶ τοῦ σάκκου)

Καὶ τώρα, κόσμε, βλέπε με.

Ἐμπρὸς σου ἔχεις ἓνα γελωτοποιόν,
Καὶ ἓνα ἀνακτα! — Καὶ ποῖον ἀνακτα!
Τὸν πρῶτον πάντων καὶ τὸν ὕψιστον! Ἴδου
Κρατῶ αὐτὸν ὑπὸ τοὺς πόδας μου, αὐτὸς
'Εκεῖνος εἶνε. Ἐχει δὲ ὡς μνημῆα του
Τὸν Σηκουάναν καὶ τὸν σάκκον σάβανον.
Τίς ὅλα ταῦτα ἐπράξε;

(σταυρῶν τοὺς βραχίονας)

Μόνος ἐγώ!

Ἄχι, νὰ τὸ πιστεύσω εἶν' ἀδύνατον
'Ὅτι τοιοῦτον ἦρα θρίαμβον, καθὼς
Οὐδὲ ὁ κόσμος θὰ πιστεύσῃ αὐρίον.
Τὸ μέλλον τί θὰ εἴπῃ; Ποῖαν φοβερὰν
Θὰ παραγάγῃ εἰς τὰ ἔθνη ἐκκληξίαν
'Ἐν γεγονός τοιοῦτον! Πόσον εὐκόλα
Μᾶς ἀφαρπάξεις, Τύχη, οὐ ἥτις ἐδῶ
Μᾶς ἐρριψες! Πῶς! ἐν παρμύγειστον λοιπὸν
Τῶν ἀνθρωπίνων μεγαλειῶν, εἰς Θεός,
'Ἀφ' οὐ ἀθανασία μόνον ἔλειπεν,
Εἰς τῆς Γαλλίας βασιλεύς, ὅστις πολλὴν
'Ἐν τῇ ψυχῇ του εἶχεν ἐνθουσιασμόν,
'Ὁ τοῦ Καρόλου Πέμπτου ἀντιμέτωπος,
Φραγκίσκος ὁ τοῦ Βαλοᾶ, ὁ νικητῆς
'Ἐν τοῖς πολέμοις, ὅστις μὲ τὸ βῆμά του
Τὰ τεῖχη ἀπὸ βάρων ἔσειεν,

(Βροντᾷ)

Αὐτός

'Ὅστις τὴν νύκτα κατ' ἀλλήλων τοὺς στρατοὺς
Θορυβωδῶς ἐξώθει, κ' εἶτα τὴν αὐγὴν
Μὲ χεῖρας αἰμοφύρτους ἐκ τριῶν εἰφῶν
'Ἐκράτει μόνον ἐν τεμάχιον, αὐτὸς
'Ὁ Βασιλεὺς, ὁ ἀνθρωπος τοῦ Μαρινιάν,
'Ὅστις τὴν οἰκουμένην μὲ τὴν δόξαν του
'Ἐκλείσει, πῶς ἀποτόμως, ὦ Θεέ,
Θέλει ἐκλείψῃ! Μ' ὄλον του τὸ ὄνομα,
Τὸν θόρυβόν του, τῶν κολάκων τὴν αὐλήν
Καὶ τὴν ἰσχύν του, ὡς παιδίον ἐκθετον
'Ἡρπάγῃ αἴφνης, ἀνηρπάγῃ ἐν νυκτὶ
Τρικυμιώδει ἀπὸ ἓνα ἀγνωστον!
Πῶς! ἡ αὐλὴ ἐκείνη, τὸ βασιλεῖον
Καὶ ὁ αἰὼν, παρῆλθον ὡς καπνός! Αὐτὸς
'Ὁ Βασιλεὺς, οὔτινος ἦτο ἡ ζωὴ
Αὐγὴ ὠραία, ἔσθυσεν, ἐξέλιπεν,
Διεσκορπίσθη εἰς τὸν ἄνεμον! Εὐθύς
'Ἦλθε, παρῆλθε, καθὼς μία ἀστραπή!
Αὐρίον ἴσως κήρυκες ἀνωφελῶς
Θὰ περιέλθουν πᾶσαν πόλιν, ἀφθονον
Δεικνύοντες χρυσοῖν, καὶ θὰ κράζωσιν
Εἰς τοὺς ἐπτοημένους διαβαίνοντας:
— Ἀνῆκει εἰς ἐκεῖνον, ὅστις δυνήθη
Ν' ἀνεύρῃ τὸν Φραγκίσκον Πρῶτον! — ὦ αὐτὸ
Εἶνε λαμπρόν!

(Μετὰ τινὰς στιγμάς)

ὦ κόρη μου περιλυτος,

Ἴδου ἐτιμωρήθη οὗτος, ἰδοὺ ἔτι σὺ
Ἐξεδικήθης! Ἴ' ὅσον ἐπεθύμησα
Τὸ αἷμά του! Μ' ὀλίγα χρήματα ἰδοὺ
Τὸν ἔχω!
(Κύπτων παραφόρως ἐπὶ τοῦ πτώματος)

Κ' ἠτιμασμένην μοῦ ἀπέδωκες αὐτὴν
Καὶ δυστυχῆ! Ἔ, μὲ ἀκούεις τὸ λοιπόν;
Παράδοξον δὲν εἶνε; ναί, εἶμαι ἐγὼ
Ὅστις ἐδῶ καγχάζω κ' ἐκδικούμην. Ἄ!
Προσεποιούμην ἔτι ἐλθρομένησα

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΓΩ

Εἰκὼν τοῦ κ. Γ. Οἰκονόμου βραβευθεῖσα ἐν τῷ τελευταίῳ
διαγωνισμῷ τοῦ Πολυτεχνείου (1881 σελ. 146)

Ὦ κακοῦργε! Τώρα δύνασαι
Νὰ μὲ ἀκούσης! ἤρπασες τὴν κόρην μου,
Ἦτις ἀξίζει περισσότερο πολὺ
Τοῦ στέμματός σου, ἢ ὅποια εἰς τινὰ
Κακὸν δὲν ἔπραξε· μοῦ τὴν ἐφρόνησες

Καὶ σὺ ἀπεκοιμήθης!—Καὶ ἐπίστευες—
Ἄνόητε!—πῶς ἐξαντλεῖται ἡ ὀργή
Ἐνός πατρὸς εὐκόλως! — Ὅχι! εἰς αὐτὴν
Τὴν μεταξὺ μας πάλιν, πάλιν ἀσθενοῦς
Πρὸς ἰσχυρόν, ὁ ἀσθενὴς ἐνίκησεν.

Ἐκεῖνος, ὅστις ἔλειχε τοὺς πόδας σου
Σοῦ κατατρώγει τὴν καρδίαν! Σὲ κρατῶ!
(κύπτων ἐπὶ πλέον ἐπὶ τοῦ σάκκου)
Μ' ἀκούεις; εἴμ' ἐγὼ, Ἴππότη Βασιλεῦ.

(τύπτει τὸ πτώμα)
Βλέπεις; ὅταν τὴν ψυχὴν
Τὴν μᾶλλον ἠρεμοῦσαν ἢ ἐκδίκησας
Ἵθρήση, δὲν κοιμᾶται πλέον τίποτε

ἨΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ — ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΛΑΘΩΝΙΑΣ (1881 σελ. 150)

Ἐγὼ, ἐκεῖνος ὁ τρελός, τὸ ἦμιου
Ἐκεῖνο τοῦ ἀνθρώπου, γελωτοποιός,
Τὸ ζῶον τοῦτο τὸ ἀμφίβολον, πρὸς ὃ
Ἐκραζες—Σκύλε!

Ἐντὸς αὐτῆς! Ὁ μᾶλλον τότε ἀσθενὴς
Ἀνδρίζεται, ὁ πλέον δὲ οὐτιδανός
Μεταμορφοῦται, ἢ ὀργὴ ἐκρήγνυται
Τοῦ δούλου, τίγρις ἢ γαλῆ καθίσταται,

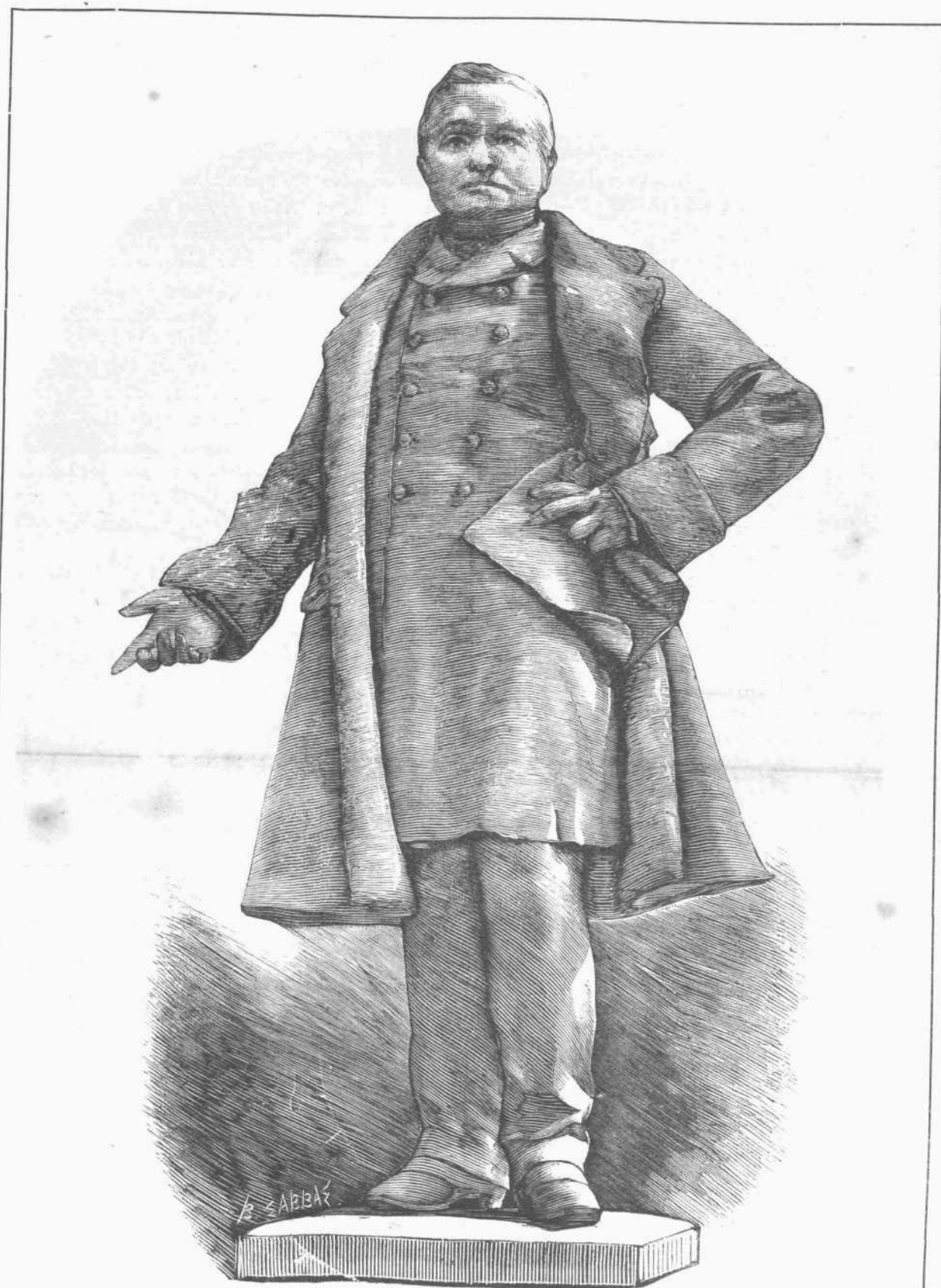

ΔΟΝ ΠΕΤΡΟΣ Β'.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΗΣ ΒΡΑΣΙΛΙΑΣ

Ἐπί τῆς εὐκαιρίας τῆς Βρασιλιανῆς ἐκθέσεως

Ἔτος αἰ. 188

ΑΝΔΡΙΑΣ ΤΟΥ ΘΙΕΡΣΟΥ

EN NANSH.

Στηθεὶς τὴν 3^{ην} Αὐγούστου 1879. Ἔργον τοῦ γλύπτου Γιλδέρτου

(Ἔτος αἰ. 189)

Τί δύστυχος πατέρας! Μὴ ἀφήσωμεν
Αὐτὸν πλησίον της.

ΤΡΙΒΟΥΛΕΤΟΣ

Ὅχι! ἐπιθυμῶ

Νὰ μείνω! θέλω νὰ τὴν βλέπω! Ἐγὼ σὰς
Δὲν σὰς γνωρίζω. Πῶς θὰ τὴν ἀρπάσητε
Ἄφου κακὸν κανένα δὲν σὰς ἔκαμα;

(πρὸς μίαν γυναῖκα)

Κυρία, κλαίεις; Ὡς εἶσαι ἀγαθὴ,
Νὰ μὴ μου τὴν ἀρπάσουν λέγε τους.

(Ἡ γυνὴ ἐπεμδαίνει ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐκεῖνος ἐπανέρχεται
πρὸς τὴν Λευκὴν πρὸς τῆς ὁποίας γονυπετεῖ)

Πτωχέ!

Κλίνε τὸ γόνυ, παρ' αὐτὴν ἀπόθανε
Γονυπετής!

Ἡ ΓΥΝΗ

Μὰ ἡσυχάσατε. Ἐὰν

Τοιουτοτρόπως θὰ φωνάζετε, αὐτοὶ
Θὰ σὰς τὴν πάρουν.

ΤΡΙΒΟΥΛΕΤΟΣ

Ὡς ἀφήσατέ μου τὴν,

Νομίζω πῶς ἀκόμη δὲν ἐξέπνευσε!

Τὴν συνδρομὴν μου θέλει! Ἀλλὰ τρέξατε
Βοήθειαν καμμίαν νὰ ζητήσητε

Ἀπὸ τὴν πόλιν. Ἐπὶ τῆς καρδίας μου

Ἀφήσατέ τὴν, καὶ θὰ ἦμαι ἡσυχος.

(Τὴν σύρει ἄλην πρὸς τὸ στήθος του, καὶ τὴν διευθετεῖ
ὡς μήτηρ τὸ κοιμώμενον τέκνον της)

Ὅχι! νεκρὰ δὲν εἶνε. Ὁ Θεὸς αὐτὸ

Δὲν ἤθελε! Διότι τὸ γνωρίζει πῶς

Δὲν ἔχω εἰς τὸν κόσμον ἄλλο τι, ἐκτὸς

Αὐτῆς. Ὁ κόσμος ὅλος σ' ἀποστρέφεται

Ὅποταν ἦσαι ἄσχημος. Σὲ φεύγουσιν

Οἱ ἄνθρωποι, κανεὶς τῶν δὲν παθαίνεται

Εἰς τὰ δεινά σου. Ἀλλ' αὐτὴ μὲ ἀγαπᾷ,

Αὐτὴ εἶν' ἡ χαρὰ μου καὶ τὸ στήριγμα.

Ὅταν γελῶσι τὸν πατέρα της, αὐτὴ

Μαζῆ τὸν κλαίει. Τόσον εὐμορφος, νεκρὰ!

Ἀδύνατον! Δότε μου τώρα κάτι τι

Τὸ μέτωπόν της νὰ σπογγίσω.

(τῆ σπογγίζει τὸ μέτωπον)

Ἐρυθρόν

Τὸ χεῖλός της ἀκόμη εἶνε. Ἄν καὶ σέτι

Ἐδέλεπα ἐκείνην παῖδα διαιτῆ

Μὲ τὴν χρυσὴν της κόμην! ὦ, ἐγὼ, ξανθὴν

Ὡς ἦτο τότε, δὲν τὴν ἐλησμόνησα.

Βασανισμένη κόρη, εὐτυχία μου,

Λευκὴ μου! οὕτω τὴν ἐκράτουν ἄλλοτε

Παῖδιον. Ὅπως τώρα, ἀνεπαύετο

Ἐιάνω μου καὶ τότε. Ἄν εἰσεύρατε,

Ὅταν ἐξύπνα, ποῖος ἦτο ἄγγελος.

Δὲν ἐφαινόμην εἰς αὐτὴν παράδοξος,

Μοὶ ἐμειδίωσιν οἱ γλυκεῖς της ὀφθαλμοί,

Κ' ἐφίλουν τὰς μικρὰς της χεῖρας. Ἄκακον

Παῖδιον! — Ὅχι, δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ

Κοιμᾶται, ἡσυχάζει. Μόλις πρὸ μικροῦ

Ὅσαν ἀποθαμμένη ἦτο, κύριοι.

Ἐξύπνησεν ἐν τούτοις. Περιμείνατε.

Ναί, θὰ ἴδῃτε πάλιν νὰ ἀνοίξωσι

Τὰ βλέφαρά της ἔξαφνα. Ἐ, βλέπετε,

Κύριοι, ὅτι τώρα ὀμιλῶ ὀρθῶς.

Κανένα δὲν προσβάλλω, εἶμαι ἡσυχος,

Γλυκίς. Ἄφου κανένα δὲν παρήκουσα,

Δύνασθε ἐλευθέρως νὰ μ' ἀφήσητε

Τὴν κόρην μου νὰ βλέπω.

(παρτηρῶν αὐτὴν)

Ἐκφρασις

Πόνου καμμία, οὐδὲ μία κὰν ρυτίς!

Ἐντὸς τῶν ἰδικῶν μου τὰς ἐθερμᾶνα

Τὰς χεῖράς της. Ἰδέτε, ψαύσατε αὐτάς.

Ἡ ΓΥΝΗ τῷ Τριβουλέτῳ

Ὁ ἰατρός.

ΤΡΙΒΟΥΛΕΤΟΣ τῷ χειρουργῷ

Ἐλάτε, ἴδατε αὐτὴν,

Δὲν θὰ σὰς ἐμποδίσω. Δὲν εἶν' ἀληθὲς

Λιπόθυμος πῶς εἶνε;

Ὁ ἰατρός ἐξετάζει τὴν Λευκὴν

Φεῦ! ἀπέθανε!

(Ὁ Τριβουλέτος ἀνατινάσσεται ἀφηνιδίως)

Ἐχει πληγὴν βαθεῖαν εἰς τὰριστερόν

Πλευρόν. Τὸ αἷμα ἔφερε τὸν θάνατον.

ΤΡΙΒΟΥΛΕΤΟΣ

Τὴν κόρην μου, τὴν κόρην ἐθανάτωσα!

(πίπτει ἀναίσθητος)

Ε. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

IBAN ΤΟΥΡΓΕΝΕΦ

Ὁ περίφημος Ῥώσος μυθιστοριογράφος Ἰβάν Τουργένεφ γεννηθεὶς ἐν Orei τῆ 7 Νοεμβρίου 1808 ἀπέβησε τῆ 5 Σεπτεμβρίου τοῦ 1883 ἐν Βουγιναί πάσχων ἐκ χρονίου νοσήματος. Ὁ Τουργένεφ ἐξορισθεὶς ἐκ τῆς Ῥωσσίας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἔργων τοῦ *Coqoi* διήλθε τὸ πλεῖστον τοῦ βίου του ἐν Γαλλίᾳ ἢν τόσον ἠγάπησε δημοσιεύσας καὶ πλεῖστα τῶν ἔργων του ἐν τῇ *Revue des Deux Mondes*, ἐξ ὧν τὸ κάλλιστον τῶν δημοσιευθέντων, θεωρεῖται τὸ *Terres vierges*, ἀκριθὲς ἀπεικόνισις τῆς Ῥωσικῆς κοινωνίας ὑπὸ τὴν ἐπ' ἔψιν τοῦ μηδενισμοῦ καὶ κοινοισμοῦ.

Ὁ Τουργένεφ — λέγει ὁ *Merimée* — δὲν ἀνήκει εἰς καμμίαν σχολὴν, ἀκολουθεῖ τὰς ἰδίας ἐμπνεύσεις, καὶ δίδεται εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας. Λεπτὸς παρατηρητής, εἶνε ταυτοχρόνως καὶ ζωγράφος καὶ φιλόσοφος εἰς τὰ ἔργα του.

Ὁ θάνατος τοῦ Τουργένεφ εἶνε σπουδαία ἀπώλεια διὰ τὴν φιλολογίαν.

Χάριν δὲ τῶν ὑμετέρων ἀναγνωστῶν μεταφερομέν τινα ἔργων του ἐκ τῆς « *Revue Politique et Littéraire* ».

ΣΤΑΣΟΥ!

Στάσου! Τοιαύτην οἶαν σὲ βλέπω τώρα, μείνε διὰ παντὸς εἰς τὴν μνήμην μου! Ἐκ τῶν χειλῶν σου διέφυγεν ἡ τελευταία ἐνθουσιασμένη ἠχώ... Οἱ ὀφθαλμοί σου δὲν λήμπουν καὶ δὲν

Ο ΕΠΑΙΤΗΣ

Διερχόμενον ὁδὸν τινα, εἰς ἐπαίτης, ὑπέργηρος μὲ ἐσταμάτησε.

Μὲ ὀφθαλμοὺς φλογισμένους καὶ δακρυσιμένους, μὲ χεῖλη κυανᾶ, μὲ ῥυπαρὰ κουρέλλια, μὲ ἀκαθάρτους πληγὰς... Ὡ! πῶς ἡ πτωχεῖα εἶχεν ἀφανίσει ἀποτροπαίως τὸ δυστυχὲς τοῦτο ὄν!

Μοὶ εἶτεινε τὴν πορφύραν χεῖρά του, φουσκωμένην ῥυπαράν, ἐστέναζεν, ἐμούγγριζεν ἐπικαλούμενος τὴν βοήθειαν.

Ἐψάξα εἰς ἔλα τὰ θυλάκιά μου: οὔτε βαλάντιον, οὔτε ὠρολόγιον, οὔτε καὶ αὐτὸ τὸ μανδύλιον: τίποτε δὲν εἶχον μετ' ἐμοῦ!

Καὶ ὁ ἐπαίτης ἐπερίμενε, καὶ ἡ ἐκτεινομένη χεὶρ του ἐκινεῖτο ἀδρανῶς καὶ διακεκομμένως.

Ὅπως τεταραγμένος, μὴ γνωρίζων τί νὰ κάμω, ἐσφιγξα δύνατά τὴν ῥυπαράν καὶ τρέμουσαν ταύτην χεῖρα.

Μὴ μὲ νομίσης κακόν, ἀδελφέ: δὲν ἔχω τίποτε ἐπάνω μου!

Ὁ ἐπαίτης προσήλωσεν ἐπ' ἐμοῦ τοὺς πορφυροῦς ὀφθαλμοῦς του, καὶ τὰ κυανᾶ χεῖλη ἔχαμογέλασαν, καὶ αὐτὸς ἐπίσης συνέτριψε τοὺς ψυχροὺς δακτύλους μου.

— Καλὰ, ἀδελφέ, ὑπέλαβεν οὗτος μετὰ τραχείας φωνῆς: εὐχαριστῶ διὰ τοῦτο, εἶναι ἐπίσης ἐλεημοσύνη.

Καὶ τότε ἐκατάλαβα ὅτι, κάγω αὐτὰς, ἐλάμβανον κάτι τι παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου.

ΑΓΓΛΙΑ Σ. ΡΑΦΤΑΝΗ.

ΠΕΓΚ—ΣΕΙΝ

(Συνέχεια ἰδε τεῦχος 9)

VII

Ὁ Γιαῶ καταστάς ἡρεμος, ἐζήτηε νὰ ἡσυχάσῃ αὐτὴν. Δὲν εἶχε δοκιμάσει νὰ τὴν καταδιώξῃ ὅταν ἐξῆλθε τῆς οἰκίας. Ἐπρεπε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τέλους, ὡφείλει νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

— Ἄκουσον, Πέγκ—Σεῖν. Πρέπει νὰ ζήσης σὺ διὰ τὸν Πατέρα. Ἐντὸς ὀλίγου ἐρχονται νὰ μὲ ἀναζητήσωσι, τοῦ λοιποῦ δὲ θὰ ἦσαι μόνη νὰ τὸν παρηγορήσῃς.

Ἄγάπα λοιπὸν αὐτὸν καὶ μὲ ἰδικὴν μου ἀγάπην ἀκόμη. Ὅμιλει αὐτῷ καθ' ἐκάστην περὶ ἡμῶν. Ὅπως διὰ παντὸς εἶμι ἐμπροσθέν σου.

Ἐγὼ εἶμι εὐχαιμονέστερος ὑμῶν. Ὁ πρῶτος πατήρ μου Τοάγκ ἐνέβαλεν ἐν τῇ ψυχῇ μου, μέρος ἐκ τῆς γενναιότητος τῆς ἰδικῆς του ψυχῆς, καὶ μετ' ὀλίγον πρὸ τοῦ μὲ ἐγγίσῃ ὁ δήμιος, θὰ ρίψω ὑπερήφανος εἰς τὸν ὄχλον τοὺς αὐτοὺς εὐγενεῖς λόγους οὗς ἐπρόφερε πρὶν ἀποθάνῃ. θὰ ὑβρίσω τὴν σκληρότητα τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ θὰ μαντεύσω τὴν προσηχὴ ἐμφάνισιν ἀνθρώπου δικαίου, τὸν θρίαμβον τῆς καθαρᾶς ἠθικῆς τοῦ Γιαῶ, τοῦ προγόνου μας, ὁ ὁποῖος προετίμησε νὰ δώσῃ τὸν θρόνον εἰς τὸν γεωργὸν Χούν, μᾶλλον ἢ νὰ ἐμπιστευθῇ αὐτὸν εἰς τὰς ἀδεξίους χεῖρας τοῦ ἰδίου υἱοῦ του.

Δὲν εἶνε ὠραῖον τὸ ἀποθνήσκειν οὕτως; δὲν εἶνε ἐνδοξον νὰ χύνωμεν τὸ αἷμα ἡμῶν διὰ τὴν δικαιοσύνην; Μὴ κλαίτε, Πέγκ—Σεῖν, θὰ μὲ ἀφαιρέσῃς τὸ θάρρος μου.

Μετ' ἐκστάσεως ἦς δὲν εἶχε συνείδησιν, καὶ μετὰ συγκινήσεως, ἦς μᾶτην ἐζήτηε νὰ γίνῃ κύριος, τῇ ὑμίλησεν ἀκόμη.

Ἡ φαντασία ἐν τούτοις τῆς Πέγκ—Σεῖν εἶχεν ἐξαφθῆ λίαν, καὶ ἀπόφασίς τις προέκυψεν ἐκ τῆς κινήσεως ταύτης τοῦ πνεύματος αὐτῆς.

ἀκτινοβολοῦν πλέον: τὸ βλέμμα των ἀποκρύπτεται ὡς βεβαρημένον παρὰ τῆς πολὺ εὐτυχοῦς συναισθήσεως τῆς ὠραιότητος ταύτης ἣτις σοὶ ἐδόθη νὰ ἐκφράζῃς... τῆς ὠραιότητος ταύτης πρὸς τὴν ὁποῖαν φαίνεσαι νὰ ἐκτεινῆς τοὺς θριαμβευτικοὺς καὶ τεθραυσμένους βραχιονᾶς σου ταυτοχρόνως.

Ποῖον φῶς, λεπτότερον καὶ καθαρώτερον ἢ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ἐφηπλώθη εἰς ἔλα σου τὰ μέλη, εἰς τὰς ἐλαχίστας πτυχὰς τοῦ φορέματός σου;

Τίς Θεός, ἐκ τῆς χαϊδευτικῆς πνοῆς του, ἐρρίψεν ἐπισθεν τὰ διεσπαρμένα σγουρὰ τῆς κόμης σου; Τὸ φίλημά του καίει τὸ ὄχρον μέτωπόν σου ὡς μάρμαρον. Ἰδοὺ τὸ μυστήριον τῆς ποιήσεως, τῆς ζωῆς, τῆς ἀγάπης! Ἰδοὺ τὴν, ἰδοὺ τὴν, τὴν ἀθανάσιαν! Δὲν εἶναι ἄλλη, δὲν χρειάζεται ἄλλη. Εἰς τὴν στιγμὴν ταύτην εἶναι ἀθάνατος!

Ἡ στιγμὴ αὕτη θὰ διέλθῃ, καὶ θὰ ἦσαι ἐκ νέου δραγμὶς στάκτης, γυνή, τέκνον... Ἀλλὰ τί σὲ ἐνδιαφέρει; Ἐν ταύτῃ τῇ στιγμῇ ἐτέθης ὑψηλότερον, ἐκείθεν ἔλου ἐκεῖνον ὅπερ εἶναι περαστικόν καὶ ἐφήμερον. Ἡ στιγμὴ αὕτη εἶνε διὰ σὲ καὶ δὲν θὰ διέλθῃ ποτέ.

Στάσου, καὶ ἀφῆσόν με νὰ συμμεθέω εἰς τὴν ἀθανάσιαν σου: ἀφῆσον νὰ πέσῃ εἰς τὴν ψυχὴν μου ἀνταύγια τῆς αἰωνίου ὠραιότητός σου!

ΤΙ ΘΑ ΣΚΕΦΘΩ;

Τί θὰ σκεφθῶ ἔταν θὰ εἶμαι εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου, ἐὰν εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ σκεφθῶ;

Θὰ σκεφθῶ ὅτι κακῶς ὠφελήθην τῆς ζωῆς μου, ὅτι τὴν διήλθον ὡς ἐν ὄνειρῳ, ὡς κοιμώμενος, ὅτι δὲν ἐγίνωσκον νὰ γευθῶ τοὺς καρπούς της; Πῶς; εἶναι ἦδη ὁ θάνατος; Τόσον ταχέως; Εἶναι ἀδύνατον! Δὲν ἔσχον εἰσεῖτι τὸν καιρὸν νὰ πράξω τι!

Ἦτοιμαζόμεν μόνον νὰ κάμω τί!

Θὰ ἐνθυμηθῶ τὸ παρελθόν; Θὰ σταματήσῃ τὸν στοχασμὸν μου εἰς τὰς μερικὰς φαιδρὰς στιγμὰς ἃς τινας ἔλαβον ἐν τῇ ζωῇ, εἰς τὰ πρόσωπα, εἰς τὰς εἰκόνας αἰτίνας μὲ εἶναι προσφιλεῖ;

Ἡ αἰ κακὰ πράξεις μου θὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν μνήμην μου, καὶ διακαῆς ἀγωνία βραδείας τύψεως θὰ κατακυριεύσῃ τὴν ψυχὴν μου; Θὰ σκεφθῶ δι' ἐκεῖνο ὅπερ μὲ περιμένει ἐκείθεν τοῦ τάφου, καὶ, εἰ πράγματι, κάτι τι μὲ περιμένει;

Ὁὐχί... νομίζω ὅτι θὰ προσπαθίσω νὰ μὴ σκεφθῶ, ὅτι θὰ ἀγωνισθῶ νὰ συλλογίζωμαι διὰ τι παιγνίδιον ἵνα διαστρέψω τὴν προσοχὴν μου τῶν ἀπειλητικῶν λόφων οἵτινες σφυρίζουσιν.

Ἐν τῇ παρουσίᾳ μου, εἰς θνήσκων δὲν ἔπαυε νὰ παραπονήται διότι δὲν τῷ ἐδίδον λεπτοκάρυα ἐψημένα. Καὶ μόνον ἐκεῖ, ἐν τῷ βᾶθει τῶν ἡδῶ ἡμαυρωμένων ὀφθαλμῶν του, ἐνῶ ἐψιθύριζε τὰ παράπονά του, ἐπαράδερνε καὶ ἀνατρίχιαζε ἐν δὲν ἡξέυρω τί, ὡς ἡ τεθραυσμένη πέτρῃ πληγωμένου εἰς θάνατον πτηνοῦ.

ΟΙ ΔΥΟ ΒΑΘΥΠΛΟΥΤΟΙ

Ὅταν, ἐμπροσθέν μου, ἐπαινοῦν τὸν βαθύπλουτον Ῥοστχίλ, ὅστις, εἰς τὰ ἀπέραντα εἰσοδήματά του, ἀφιερώνει σημαντικὰ ποσὰ διὰ τὴν ἀνατροφήν τῶν τέκνων, διὰ τὴν ἴασιν τῶν ἀσθενῶν, καὶ διὰ τὴν ἴδρυσιν ἀσύλων διὰ τοὺς γέροντας, κάγω ἰμοίως ἐπαινώ καὶ θαυμάζω.

Ἀλλὰ, ἐπαινῶν καὶ θαυμάζων δὲν δύναμαι νὰ μὴ ἐνθυμηθῶ πτωχὴν τινα οἰκογένειαν χωρικῶν ἣτις εἶχε λάθει μίαν ὀρφανὴν εἰς τὴν ταλαίπωρον καλύβην της.

Ἐὰν λάθωμεν τὴν *Cartia* — ἔλεγεν ἡ χωρική, — θὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ τοὺς τελευταίους ὀβολοὺς μας, καὶ δὲν θὰ ἔχωμεν τί διὰ νὰ ἀγοράσωμεν ἄλας καὶ ἀλατίσωμεν τὴν σοῦπαν.

— Καλὰ, θὰ τὴν γευθῶμεν ἄνευ ἄλατος, ἀπεκρίνατο ὁ σύζυγός της.

Ὁ Ῥοστχίλ εἶναι ἐτι πολὺ μακρὰν τοῦ χωρικοῦ τούτου.